

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 44/15
Luksemburg, 28 kwietnia 2015 r.

Reforma systemu sądowego UE

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej przedłożył niedawno projekt reformy europejskiego systemu sądowego, który po uzyskaniu zgody co do zasady Rady Unii Europejskiej znajduje się obecnie w Parlamencie Europejskim. Projekt tej reformy ma kluczowe znaczenie, gdyż zmierza do trwałego wzmocnienia skuteczności wymiaru sprawiedliwości w interesie europejskich obywateli.

Okoliczności towarzyszące powstaniu projektu: wzrost liczby sporów sądowych i nadmierny czas trwania postępowań

Od szeregu lat Sąd znajduje się w niezwykle trudnym położeniu w związku z nieustannym wzrostem liczby toczonych przed nim sporów: liczba nowych spraw wnoszonych do tego sądu wzrosła z 398 w 2000 r. do 912 w 2014 r. Widoczne jest, że ten spektakularny wzrost jest strukturalny i można się spodziewać, że będzie trwał nadal.

Aby zmierzyć się z tą sytuacją, podjęto już szereg środków, dzięki którym uzyskano istotną poprawę wydajności i znakomite wyniki dotyczące liczby zakończonych spraw. Jednak mimo tych starań Sąd nie dał rady ograniczyć tempa przyrostu zawisłych spraw. Wynika z tego, że w obecnym stanie rzeczy Sąd nie jest w stanie poradzić sobie w sposób trwały i skuteczny z wzrastającą liczbą i złożonością spraw, które musi rozpoznać.

Z uwagi na tę wzmagającą się strukturalną nierównowagę, czas rozpoznawania przez Sąd skomplikowanych spraw, takich jak spory gospodarcze, stał się wyjątkowo długi. Należy w tym kontekście przypomnieć, że przewlekłość postępowania może prowadzić do naruszenia prawa do rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie, wyrażonego w art. 47 Karty praw podstawowych, i naraża Unię na ryzyko przegranej w sprawach o odszkodowanie, których finansowe konsekwencje ponieść by musiał budżet Unii. W ciągu jednego roku wniesiono już bowiem do Sądu **pięć skarg odszkodowawczych**, w których łączna kwota żądanych odszkodowań sięga **26,8 mln EUR**.

Rozwiązanie zaproponowane przez Trybunał

Już w 2011 r., aby zmierzyć się z tym wyzwaniem, Trybunał opracował projekt przewidujący między innymi zwiększenie liczby sędziów Sądu z 27 do 39. Projekt, po tym jak został zaopiniowany pozytywnie przez Komisję Europejską i przyjęty w pierwszym czytaniu przez Parlament Europejski oraz uzyskał co do zasady zgodę Rady, upadł jednak z powodu braku porozumienia między państwami członkowskimi co do sposobu wyznaczenia tych dodatkowych sędziów.

W 2014 r., na wezwanie prezydencji Rady i z uwagi na pogorszenie się sytuacji w stosunku do 2011 r., Trybunał ulepszył swój projekt.

Aktualny projekt reformy zmierza do wzmocnienia ogólnej wydajności systemu sądowego Unii i zapewnienia **strukturalnych i trwałych** rozwiązań.

Należy podkreślić, że projekt ten jest wynikiem ożywionych dyskusji i wymiany poglądów w trzech wchodzących w skład instytucji sądach (Trybunale Sprawiedliwości, Sądzie i Sądzie do spraw Służby Publicznej), w których trakcie Sąd opowiedział się za utworzeniem sądu wyspecjalizowanego, zaś Sąd do spraw Służby Publicznej poparł proponowane rozwiązanie. Zważywszy, iż doświadczenie (w szczególności zwiększenie liczby referendarzy lub utworzenie wyspecjalizowanego sądu) wykazuje, że nie istnieje długofalowo skuteczna alternatywa, Trybunał Sprawiedliwości, który reprezentuje instytucję, przedłożył wniesiony dziś do europejskiego prawodawcy projekt.

Na czym polega propozycja Trybunału?

Trybunał proponuje utworzenie 21 stanowisk sędziowskich w celu wzmocnienia struktury Sądu w trzech etapach, zgodnie z następującym harmonogramem:

- w 2015 r.: powiększenie składu o 12 sędziów;
- w 2016 r., przy okazji odnowienia składu Sądu, liczba sędziów uległaby powiększeniu o 7, poprzez włączenie Sądu do spraw Służby Publicznej do Sądu, wskutek czego liczba sędziów Sądu wyniosłaby 47;
- w 2019 r., przy okazji kolejnego odnowienia składu Sądu, liczba sędziów uległaby ostatecznie powiększeniu o 9, czyli w sumie byłoby 56 sędziów.

Taki podział na trzy etapy wynika z wymogów funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości (konieczności monitorowania nieprzerwanego toku kierowanych do Sądu spraw) oraz ze względów budżetowych (rozłożenia na szereg lat budżetowych skutków finansowych proponowanej reformy).

Należy przypomnieć, że projekt ten jest nie tylko reakcją na bezpośrednie zapotrzebowanie Sądu, lecz przede wszystkim ma na celu wzmocnienie wydajności europejskiego systemu sądowego jako całości i na stałe.

Przede wszystkim, wdrożenie projektu pozwoli Sądowi **powstrzymać wzrost liczby zaległych spraw** i zająć się nagromadzonymi już sprawami. W konsekwencji skróci się czas trwania postępowania przed Sądem, a przez to zmniejszy się ryzyko pociągnięcia Unii do odpowiedzialności za naruszenie obowiązku rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie.

Ponadto **struktura sądowa** Unii ulegnie **uproszczeniu**, jej ogólna wydajność wzrośnie, a spójność orzecznictwa zostanie wzmocniona, gdyż tylko jeden sąd, Trybunał Sprawiedliwości, będzie odpowiedzialny za zapewnienie jednolitości wykładni norm prawnych w postępowaniu odwoławczym.

Trybunał jest przekonany, że dzięki tej reformie Sąd zyska również większą elastyczność przy rozpatrywaniu spraw: będzie mógł przydzielić, w trosce o prawidłowe administrowanie wymiarem sprawiedliwości, większą lub mniejszą liczbę sędziów do jednej lub kilku izb, według wagi i potrzeb każdej ze spraw oraz ewolucji ilości sporów. Podobnie, reforma ma również pozwolić na ochronę i stałą poprawę w zakresie jakości i niezakłóconego charakteru wymiaru sprawiedliwości sprawowanego w imieniu europejskich obywateli.

Nie należy wreszcie zapominać, że spory wnoszone do Trybunału są również coraz liczniejsze. Tym samym wzmocnienie Sądu pozwoli na ewentualne przekazanie niektórych kompetencji Trybunału Sądowi, co stanowi **jedyne rozwiązanie** przewidziane w traktatach w celu zaradzenia zatorowi wynikającemu ze spiętrzenia pracy w Trybunale.

Koszt propozycji

Na wezwanie władz budżetowych i prawodawczych Trybunał przystał na obniżenie o 25% całkowitego kosztu reformy.

W konsekwencji całkowity koszt netto reformy, dla wszystkich trzech etapów, wynosi **13,875 mln EUR** rocznie, co stanowi około 0,01% budżetu Unii (135 mld EUR). W porównaniu z kosztem reformy proponowanej w 2011 r. kwota ta uległa podwyższeniu o 23%, podczas gdy obciążenie pracą Sądu w tym samym okresie wzrosło o 43%.

W tych ramach należy podkreślić, że jeżeli decyzje nie zostaną podjęte w krótkim czasie, sytuacja będzie się nadal szybko pogarszać, ze szkodą dla obywateli i budżetu Unii. Zważywszy bowiem na wielkość rozważanych kwot, ryzyko, które dla prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego przedstawia brak długofalowego rozwiązania, jest znaczne. Sumy nakładanych przez Komisję, kwestionowanych przed Sądem grzywien, a także środków odzyskiwanych wskutek orzeczeń w sprawach z zakresu pomocy państwa wynoszą miliardy euro, a pozostają one zablokowane w oczekiwaniu na wydanie przez sąd orzeczenia, przez co nie zasilają one rynku wewnętrznego.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793